

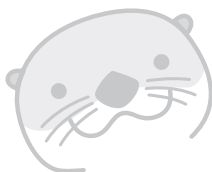
Sophia

เศรษฐศาสตร์ที่ดีในยามยาก

Good Economics for Hard Times

อภิจิต บาเนอร์จี และเอสเทอร์ ดูโฟล
เขียน

สายพิน กุลนกวรรณ อัมตานี
แปล

ก า ร อ่ า น คื อ ร ำ ก ร ำ น ที่ ส ำ ค ัญ

เศรษฐศาสตร์ที่ดีในยามยาก
Good Economics for Hard Times

Sophia

ในเครือบริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
378 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4964, 4969 E-mail: info@amarin.co.th
www.amarinbooks.com   @amarinbooks Sophia Publishing

GOOD ECONOMICS FOR HARD TIMES
Copyright © 2019, Abhijit Benerjee and Esther Duflo
All rights reserved.

สงวนลิขสิทธิ์หนึ่งสัปดาห์นับตามพระราชบัญญัติ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
ห้ามคัดลอกเนื้อหา ภาพประกอบ รวมทั้งดัดแปลงเป็นแถบบันทึกเสียง ดัดแปลงทัศน
หรือเผยแพร่ด้วยรูปแบบและวิธีการอื่นใดก่อนได้รับอนุญาต

พิมพ์ครั้งแรก พฤษภาคม 2564

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของศูนย์ข้อมูลอมรินทร์

บาเนอร์จี, อภิจิต.

เศรษฐศาสตร์ที่ดีในยามยาก Good Economics for Hard Times / อภิจิต บาเนอร์จี และ
เอสเทอร์ ดูฟโล: เขียน; สายพิน กลูกนการวรรณ อัมดანი: แปล จาก Good Economics for
Hard Times – กรุงเทพฯ: โซเฟีย อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2564.

(10), 466 หน้า: ภาพประกอบ.

1. เศรษฐศาสตร์. 2. เศรษฐศาสตร์ -- อุปทานและอุปสงค์. 3. ระบบเศรษฐกิจ. I. เอสเทอร์ ดูฟโล,
ผู้แต่งร่วม. II. สายพิน กลูกนการวรรณ อัมดანი, ผู้แปล. III. ชื่อเรื่อง.

330 บ6ค7

ISBN 978-616-18-4262-8

DDC 330

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระวีณ อุทะกะพันธุ์ ปัญจรุ่งโรจน์ • กรรมการผู้จัดการ อุษณีย์ วิธกพันธุ์
ที่ปรึกษาสายงานสำนักพิมพ์ในเครือ อองอาจ จิระอร • บรรณาธิการผู้อำนวยการ สิริกานต์ ผลงาม
บรรณาธิการบริหาร ชมพูนุท ตีประวัติ • บรรณาธิการ ชมพูนุท ตีประวัติ
ผู้จัดการฝ่ายการผลิต อมรลักษ์ณ โหมตดาด • ศิลปกรรม ชินวัชร ยศศิริพันธุ์ • คอมพิวเตอร์ รัชฎาภร ทรัพย์พรหมฉาย
พิสูจน์อักษร สุณหทัย ไกรวิจิตร • ฝ่ายการตลาด พนิดา ชัยศิริ, กุลพัฒน์ บัวละขอ

แยกสีและพิมพ์ที่

สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

376 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ 0-2422-9000, 0-2882-1010

จัดจำหน่ายโดย

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถนนบางกรวย-จตุรนต์ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999 www.naiin.com

ราคา 445 บาท

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมาก โปรดติดต่อ โทร. 08-4438-0313 และ 0-2423-9999 ต่อ 6529, 6530, 6532

แต่ลูก ๆ ของเรา โนเอมีและมิลาน
ด้วยหวังว่าพวกเขาจะโตขึ้นมา
พบกับโลกที่ยุติธรรมและมีมนุษยธรรมกว่านี้
และสำหรับซาซ่า ผู้ไม่ได้รับโอกาสนั้น

คำนำสำนักพิมพ์

คุณควรคาดหวังจะได้รู้อะไรจากหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์

เบื้องต้นเลยเดาว่าน่าจะเป็นการวิเคราะห์ “เศรษฐกิจ” เพื่อสุดท้ายจะได้ตอบของคำถามยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งยุค นั่นก็คือ...เมื่อไหร่มันจะ “โต” ซะที

เราควรมาสร้างความกระจ่างกันก่อน อย่างแรกเศรษฐศาสตร์ไม่ใช่เศรษฐกิจ แต่เศรษฐศาสตร์คือเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดเศรษฐกิจอย่างที่เราเผชิญอยู่ และอย่างที่เราเห็นในข่าวประเทศต่าง ๆ เศรษฐศาสตร์คือเหตุเศรษฐกิจคือผล และเหตุที่ทำให้เกิดผลอันพัวพันซับซ้อนได้ขนาดนี้ ย่อมมีเหตุที่มากด้วยปัจจัยหลากหลาย หนังสือเล่มนี้จึงไม่ได้พูดแค่เรื่องรัฐบาลกับอัตราภาษี ราคาสินค้า และอิทธิพลการนำเข้าส่งออก แต่ยังรวมถึงเรื่องผู้ลี้ภัยอคติ ความรู้สึกแบ่งแยก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การมองโลกสวยหรือน่าเกลียดเกินจริง การแทรกแซงที่จำเป็นของรัฐบาล และเหนืออื่นใดสิ่งที่หนังสือเล่มนี้เน้นย้ำและยืนยันว่าเป็นปัจจัยใหญ่หลวงคือ “ศักดิ์ศรี” เพราะศักดิ์ศรีทำให้เราเคารพตนเอง และสังคมที่ผู้คนเคารพตนเองได้อย่างไม่ตะขิดตะขวงต่างหาก สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตที่ดี - ไม่ใช่ดีดีพี

และถ้าจะวกกลับมาเรื่องเศรษฐกิจโตหรือไม่โต เอสเทอร์ ดูโพล และอภิจิต บาเนอร์จี สองนักเศรษฐศาสตร์ที่ร่วมมือกันเขียนหนังสือเล่มนี้มีแนวคิดแหกคอกกระดប់ที่จะบอกคุณหน้าซื่อๆเลยว่า ใครจะหาสูตรเร่งโตก็หาไปเถอะ พวกเขาไม่ใช่แค่มองไม่เห็นด้วยเท่านั้น แต่ยังยืนยันด้วยว่า มันอาจจะดีกว่าสำหรับโลกก็ได้ หากเราหาสูตรที่ว่าไม่เจอ!

พวกเขาเพิ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เมื่อปี 2019 นั้นแปลว่าพวกเขาไม่ใช่คนประเภทพูดหรือคิดอะไรโดยไม่มีหลักฐานสนับสนุน

มีอะไรบางอย่างผิดปกติกับนิยามคำว่า “โต” ในบริบทของเศรษฐกิจที่เราเข้าใจมาตลอด และความผิดปกติที่สะท้อนดำดิ่งที่สุด คือการโตที่ผ่านมาของเรา

เป็นการโต้แต่ตัวเลข ทำให้คุณภาพชีวิต เป็นการโต้ที่ทอดทิ้งคนส่วนใหญ่ของโลกไว้ข้างหลัง และพลักคนแค่หยิบมือเดียวให้รุ่งเรือง ส่วนคนที่เหลือได้กระโดดดีดักันนานๆ ครั้ง เวลาคนหยิบมือหนึ่งนั้นโยนเศษอาหารเหลือๆ จากบนโต๊ะเขาลงมาให้ ฟังดูตรงมาไปหรือเปล่า ถ้าคุณยังได้กินอ้อมทุกมือและไม่ต้องกังวลว่าพรุ่งนี้จะมีใครจ้างงานไหม คุณอาจมองว่ามันตรงมาไป แต่นักเศรษฐศาสตร์เห็นภาพเดียวกันนี้มาตั้งแต่ทศวรรษ 1890 แล้ว อาจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด จอห์น เคนเนธ กัลเบรธ เล่าถึงทฤษฎี “ม้ากับนกกระจอก” ที่เปรียบเทียบแนวคิดเรแกนโนมิกส์ (เศรษฐศาสตร์ยุคประธานาธิบดีเรแกน) โดยอธิบายว่า “ถ้าคุณให้ข้าวโอ๊ตกับม้าจนมันอ้อมพอ นกกระจอกก็จะพลอยอ้อมจากขี้ม้าที่ร่วงอยู่ตามถนน” - คุณเป็นม้าหรือนกกระจอก?

บาเนอร์จีและดูโพล - ผู้เขียน ไม่เสียเวลากับการฟุ้งฟาย แม้อาจจะสาแก่ใจคนจน แต่ไม่เกิดประโยชน์ใดในทางปฏิบัติ พวกเขาทุ่มเทเวลาและพื้นที่กับการสร้างความหวัง “บนความเข้าใจที่ถูกต้อง” หรืออย่างน้อยกับบน “ข้อมูลที่ถูกต้อง” เพื่อให้เราทุกชั้นชน ทุกภาคส่วนในทุกอุตสาหกรรมเห็นภาพกว้างของพื้นที่เฟื่องขนาดใหญ่ที่ขับเคลื่อนเราอยู่ และเห็นว่ามันไม่ได้ดำเนินไปโดยแปลกแยกเป็น “เอกเทศ” จากตัวเรา มันคือส่วนหนึ่งของตัวเรา และเรามีส่วนขับเคลื่อนมันได้ เริ่มจากมองเห็นมันจริงๆ ให้ได้ก่อน

แล้วเมื่อเรามองเห็นภาพ เช่นที่ดูโพลและบาเนอร์จีพยายามฉายให้เห็น เมื่อนั้นเราทุกคนจะเกิดคำถามหลายคำถามพร้อมกันโดยอัตโนมัติ และนั่นก็นับว่าหนังสือเล่มนี้ประสบความสำเร็จยิ่งแล้ว คำถามเช่นว่า...ถ้าอยากให้นกกระจอกได้อ้อมมากขึ้น ทำไมไม่เอาอาหารเพิ่มให้นกกระจอก จะต้องมีส่วนกลางไปทำไม

คำนำผู้เขียน

สิบปีก่อนเราเขียนหนังสือเกี่ยวกับงานที่เราสองคนทำ เราประหลาดใจที่มีคนอ่าน เราแปลบปลื้ม แต่ก็รู้ซัดว่าหมดหน้าที่ของเราแล้ว จริงๆ แล้วนักเศรษฐศาสตร์เขาไม่เขียนหนังสือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่মনุษย์มณาเขาอ่านรู้เรื่อง แต่เราก็เขียนไปแล้ว และเอาตัวรอดได้ด้วย ตอนนี่ถึงเวลากลับไปทำงานปกติ นั่นก็คือการเขียนและตีพิมพ์รายงานการวิจัย

ซึ่งเรากำลังทำสิ่งนั้นอยู่ ในเวลาเดียวกับที่แสงอรุณแห่งยุคสมัยของประธานาธิบดีโอบามาต้องหลีกทางให้กับความคลุ้มคลั่งเหมือนคนเมาของเบร์กซิท การประท้วงเสื้อกั๊กเหลือง¹ และกำแพง - กับเผด็จการ (หรือคนประเภทนั้นที่มาจากการเลือกตั้ง) ผู้วางมาดใหญ่โตบดบังความหวังอันสับสนของอาหรับสปริง ความเหลื่อมล้ำระเบิดตัว ภัยพิบัติทางสิ่งแวดล้อมและหายนะเชิงนโยบายระดับโลกแผ่คลุมไปทั่ว และเราก็ไม่มีอะไรเหลือเพื่อรับมือมากไปกว่าวาทกรรมซ้ำซาก

เราเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อคงไว้ซึ่งความหวัง เพื่อบอกตัวเองถึงเรื่องที่เกิดขึ้นและเหตุผลที่เป็นเช่นนั้น แต่ก็ย้อนระลึกถึงเรื่องที่เราทำถูกต้องด้วยเช่นกัน นี่เป็นหนังสือที่พูดถึงปัญหาพอๆ กับหนทางที่โลกจะฟื้นตัวอีกครั้ง トラบที่เราเชื่อสัตย์กับคำวินิจฉัยอาการป่วยของเรา นี่เป็นหนังสือที่จะบอกว่านโยบายเศรษฐกิจล้มเหลวตรงไหน อุดมการณ์ทำให้เรามีตบอดในเรื่องใด เราพลาดอะไรบ้างที่ไม่ควรพลาด และก็เป็นหนังสือที่แสดงให้เห็นว่าเศรษฐศาสตร์ที่ดีมีประโยชน์ตรงไหนและอย่างไร โดยเฉพาะในโลกทุกวันนี้

¹ The Yellow Vests การเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชนโดยใช้เสื้อกั๊กเหลืองเป็นสัญลักษณ์ เริ่มต้นในปี 2018 ที่ประเทศฝรั่งเศส เพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ ก่อนจะลุกลามไปอีกกว่า 20 ประเทศ และยังคงดำเนินต่อเนื่องอยู่ในปัจจุบัน - บรรณาธิการ

โลกควรต้องมีหนังสือที่พูดเรื่องเหล่านี้ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเราสองคนเหมาะที่จะเขียนมัน หลายประเด็นที่รุ่มเร้าโลกปรากฏเด่นชัดในประเทศร่ำรวยฝ่ายเหนือ ขณะที่เราสองคนใช้ชีวิตศึกษาคนจนในประเทศยากจน เราจึงต้องอ่านรายงานการศึกษาและงานวิจัยใหม่ๆ จำนวนมาก และกระนั้นก็มีโอกาสจะพลาดบางชิ้นไป เราต้องใช้เวลาพักใหญ่ทีเดียวเพื่อจะบอกตัวเองว่า มันคุ้มค่าที่จะลอง

ในที่สุด เราตัดสินใจกระโจนมาทำ ส่วนหนึ่งเพราะเราเบื่อกับที่จะเป็นฝ่ายนั่งดูอยู่ไกลๆ ขณะที่การถกเถียงสาธารณะว่าด้วยประเด็นทางเศรษฐกิจ แขนงหลัก - แรงงานอพยพ การค้า การเติบโต ความเหลื่อมล้ำ หรือสิ่งแวดล้อม - ออกนอกกลุ่มนอกทางมากขึ้นเรื่อยๆ อีกส่วนหนึ่งเพราะยิ่งเราขบคิดมากขึ้น เราก็ยิ่งตระหนักว่าปัญหาที่ประเทศร่ำรวยกำลังประสบอยู่นั้นที่จริงก็คล้ายคลึงกับชนชั้นลูกกับประเด็นต่างๆ ที่เราศึกษามาโดยตลอดในประเทศกำลังพัฒนา - ผู้คนถูกการพัฒนาทิ้งขว้าง ความเหลื่อมล้ำขยายตัว ความสิ้นศรัทธาในรัฐบาล สังคมและการเมืองที่ปรี๊ดว และอื่นๆ ระหว่างที่ศึกษาและเขียนหนังสือเล่มนี้ เราได้เรียนรู้มากมาย และมันทำให้เรามีศรัทธาในสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์อย่างเราถูกฝึกมาให้ทำได้ดีที่สุด นั่นคือการไม่คล้อยตามข้อเท็จจริงง่าย ๆ ไม่เชื่อคำตอบสวยหรู และสูตรสำเร็จ ถ่อมตนและซื่อตรงในเรื่องที่เราไม่รู้และเข้าใจ และบางทีสิ่งที่อาจสำคัญที่สุดคือ ความยินดีที่จะทดลองแนวคิดและทางแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อจะได้รู้ว่ามันผิด ตราบใดที่มันยังคงพาเราไปสู่เป้าหมายสูงสุดในการสร้างโลกที่มีมนุษยธรรมกว่านี้

สารบัญ

บทที่ 1	MEGA : Make Economics Great Again	1
บทที่ 2	จากปากฉลาม	12
บทที่ 3	ความเจ็บปวดจากการค้า	63
บทที่ 4	ความชอบ ความต้องการ และความจำเป็น	122
บทที่ 5	ทฤษฎีจุดจบของการเติบโต?	181
บทที่ 6	เดือด (จน) ร้อน	259

บทที่ 7 เปียโนที่เล่นได้เอง 283

บทที่ 8 ความชอบธรรม.GOV 328

บทที่ 9 เงินและความใส่ใจ 345

บทสรุป 403

เชิงอรรถ 409

เกี่ยวกับผู้เขียน 464

ทดลองอ่าน

Unit 1

MEGA : Make Economics Great Again

หญิงคนหนึ่งทราบจากหมอว่าเธอจะมีชีวิตได้อีกครึ่งปี
หมอแนะนำให้เธอแต่งงานกับนักเศรษฐศาสตร์
และย้ายไปอยู่รัฐเซาท์ดาโคตา

หญิงผู้นั้น : “มันจะช่วยให้ฉันหายป่วยหรือ”

หมอ : “เปล่าหรอก แต่ครึ่งปีจะดูนานทีเดียว”

ISA มีชีวิตอยู่ในยุคของการแบ่งขั้ว จากยังกร์ถึงอินเดีย จากฟิลิปปินส์ ถึงสหรัฐอเมริกา จากสหราชอาณาจักรถึงบราซิล จากอินโดนีเซียถึงอิตาลี บทสนทนาสาธารณะระหว่างฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวามันวันยิ่งกลายเป็นการโต้เถียงเสียงดัง ซึ่งใช้คำหยาบคายให้ร้ายกันอย่างไม่อ้อมปาก แทบไม่เหลือพื้นที่ให้ถอย ในสหรัฐอเมริกาซึ่งเราอาศัยอยู่และทำงาน การแยกลงคะแนนให้ผู้สมัครต่างพรรค (split-ticket voting) ถือว่าต่ำสุดเป็นประวัติการณ์¹ ร้อยละ 81 ของคนที่สนับสนุนพรรคใดพรรคหนึ่งมีทัศนคติด้านลบต่อพรรคตรงข้าม² ร้อยละ 61 ของผู้สนับสนุนพรรคเดโมแครตบอกว่าตนมองว่าพวกรีพับลิกันเป็นคนเหยียดผิว เหยียดเพศ ไม่ก็คับแคบ ฝ่ายรีพับลิกันร้อยละ 54 เรียกเดโมแครตว่าพวกมั่งร่ำ ชาวอเมริกัน 1 ใน 3 จะผิดหวังมากหาก

คนใกล้ชิดในครอบครัวแต่งงานกับฝ่ายตรงข้าม³

ในฝรั่งเศสและอินเดีย อีกสองประเทศที่เราทำงานและใช้ชีวิตอยู่ค่อนข้างนาน การถกเถียงเรื่องสิทธิทางการเมืองที่เกิดขึ้นในแวดวงชนชั้นสูง “หัวสมัยใหม่” ชาวเสรีนิยมที่เราคลุกคลีมีน้ำเสียงและคัพท์แสงแบบโลกพระศรีอารย์หรือโลกในอุดมคติมากขึ้นทุกวัน จนรู้สึกได้ว่าความคิวิไลซ์ที่เรารู้จักซึ่งมีรากฐานอยู่บนประชาธิปไตยและการถกเถียง กำลังถูกคุกคาม

ในฐานะนักสังคมศาสตร์ งานของเราคือการทำข้อเท็จจริงและตีความข้อเท็จจริง ซึ่งเราหวังว่าจะช่วยประสานการแบ่งฝ่ายเหล่านี้ ช่วยให้แต่ละฝ่ายเข้าใจด้วยเหตุด้วยผลว่าอีกฝ่ายกำลังบอกอะไรจริงนำมาสู่การไม่ลงรอย หากไม่ใช่ฉันทามติ ประชาธิปไตยย่อมรับการเห็นต่าง ตราบใดที่ต่างฝ่ายต่างเคารพกัน แต่ความเคารพจะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากความเข้าใจ

สภาพการณ์ปัจจุบันดูน่าเป็นห่วง เพราะพื้นที่สำหรับการถกเถียงนั้นหดแคบ ดูเหมือนเราจะมียุคแบบ “เลือกเผ่า” (tribalization) ใช้แต่ในเรื่องการเมือง หากรวมถึงเรื่องที่ว่า อะไรคือปัญหาหลักของสังคมและเราควรจัดการอย่างไร การสำรวจข้อมูลระดับกว้างครั้งหนึ่งพบว่า ทักษะของคนอเมริกันนั้นเกาะพ่วงกันเหมือนพวงอุ้ง⁴ คนที่มีความเชื่อแกนหลักร่วมกันในประเด็นเช่นบทบาททางเพศหรือการทำงานหนักนำไปสู่ความสำเร็จหรือไม่ ดูจะมีความเห็นพ้องกันในประเด็นบางกลุ่มด้วย เช่น เรื่องผู้อพยพไปถึงเรื่องการค้า จากความเหลื่อมล้ำไปถึงภาษี และบทบาทของรัฐบาล ความเชื่อแกนหลักเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดทักษะเชิงนโยบายได้ดีกว่ารายได้ กลุ่มทางประชากรศาสตร์ หรือที่อยู่อาศัยเสียอีก

เหล่านี้เป็นประเด็นหลักในวาทกรรมทางการเมืองปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ในสหรัฐอเมริกา ผู้อพยพ การค้า ภาษี และบทบาทของรัฐบาลเป็นเรื่องที่ได้เถียงกันในยุโรป อินเดีย แอฟริกาใต้ และเวียดนาม แต่บ่อยครั้งมากที่ทักษะต่อประเด็นเหล่านี้ยึดโยงอยู่กับระบบคุณค่าส่วนบุคคล (“ฉันสนับสนุนการอพยพเพราะฉันเป็นคนเอื้อเฟื้อ” “ฉันต่อต้านการอพยพเพราะผู้อพยพคุกคามอัตลักษณ์ความเป็นชาติของเรา”) แล้วพอมีอะไรก็ตามสนับสนุน

ไม่ว่าตัวเลขปลอมๆ และการตีความข้อเท็จจริงแบบผิวเผิน ก็ไม่มีใครคิดจะขบคิดจริงจังกับประเด็นดังกล่าว

นี่เป็นหายนะโดยแท้ เพราะเรากำลังเผชิญห้วงเวลาที่ยากลำบาก ยุคอุฟุของเศรษฐกิจโลกที่เติบโต อัดฉีดด้วยการขยายตัวทางการค้าและความสำเร็จทางเศรษฐกิจอันล้ำค่าของจีน อาจกำลังปิดฉากลงจากการเติบโตของจีนที่ชะลอตัว และการปะทุขึ้นของสงครามการค้าแทบทุกห้วงแห่ง ประเทศที่รุ่งเรืองในช่วงน้ำขึ้น - ในเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา - เริ่มสงสัยกันว่าประเดี๋ยวจะเจออะไร สำหรับประเทศส่วนใหญ่ในปากตะวันตกที่มั่งคั่ง การชะลอตัวไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่สิ่งที่ชวนให้กังวลก็คือสัญญาประชาคมที่หลุดลุ่ยอย่างรวดเร็วดังเห็นในหลายประเทศ รวบรวมว่าเรากำลังกลับไปอยู่ในโลกของดิกเกนส์ในหนังสือ *Hard Times* เมื่อคน “มี” ถึงคราวต้องประจันหน้ากับคน “ไม่มี” ซึ่งถูกทำให้แปลกแยกมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างมองไม่เห็นทางออก⁵

คำถามเรื่องเศรษฐกิจศาสตร์และนโยบายเศรษฐกิจเป็นหัวใจสำคัญของวิกฤตในปัจจุบัน มีอะไรจะช่วยกระตุ้นการเติบโตบ้างหรือไม่ ประเทศตะวันตกร่ำรวยควรหันมาแก้ปัญหานี้ก่อนหรือเปล่า แล้วความเหลื่อมล้ำที่กำลังระเบิดตัวไปทั่วละ การค้าระหว่างประเทศเป็นปัญหาหรือทางออก มันส่งผลอะไรต่อความเหลื่อมล้ำบ้าง อนาคตของการค้าคืออะไร - ประเทศค่าแรงถูกจะสามารถดึงดูดเอาอุตสาหกรรมการผลิตของโลกไปจากจีนได้หรือไม่ แล้วไหนจะเรื่องการอพยพ มีแรงงานด้อยฝีมืออพยพมากเกินไปจริงหรือแล้วเทคโนโลยีใหม่ๆ ละ เช่น เราควรกังวลกับการมาของปัญญาประดิษฐ์ (เอไอ) หรือควรฉลองดี? และเรื่องซึ่งอาจเร่งด่วนที่สุด สังคมจะช่วยเหลือผู้คนที่ถูกระบบตลาดทิ้งขว้างไว้ข้างหลังได้อย่างไร

ปัญหาเหล่านี้คงตอบไม่จบในทวิตเดียว ผู้คนจึงพากันเลี้ยว และผลที่ตามมาส่วนหนึ่งก็คือ นานาประเทศลงมือน้อยมากในการแก้ปัญหาท้าทายและเร่งด่วนที่สุดในยุคสมัยของเรา พวกเขาเอาแต่หลอเลี้ยยความโกรธและความหวาดระแวงที่แบ่งแยกเรา ซึ่งยิ่งทำให้เราไม่สามารถคิด พุดคุยกัน

และลงมือทำอะไรสักอย่างได้ บ่อยครั้งชวนให้รู้สึกเหมือนวงจรอุบาทว์

นักเศรษฐศาสตร์มีความเห็นมากมายเกี่ยวกับประเด็นสำคัญเหล่านี้ พวกเขาศึกษาการย้ายถิ่นเพื่อดูว่ามันส่งผลอะไรต่อค่าแรง ศึกษาเรื่องภาษีเพื่อลองความเห็นว่ามันทำให้คนไม่ยอมลงทุนหรือเปล่า เรื่องการแจกเงินให้คนจนว่ามันส่งเสริมให้คนเกียจคร้านหรือไม่ พวกเขาขบคิดว่าเกิดอะไรขึ้นเมื่อประเทศต่าง ๆ คำขายกัน และมอบคำคาดการณ์ที่เป็นประโยชน์ว่าฝ่ายใดน่าจะได้เปรียบหรือเสียเปรียบ พวกเขาศึกษาวิจัยอย่างหนักเพื่อทำความเข้าใจว่าทำไมบางประเทศเติบโตและบางประเทศไม่ และมีอะไรที่รัฐบาลจะทำได้ช่วยเหลือได้บ้าง พวกเขารวบรวมข้อมูลว่าอะไรทำให้ผู้คนใจกว้างหรือระมัดระวังอะไรทำให้ผู้ขายยอมจากบ้านไปอยู่ต่างที่ต่างถิ่น โซเชียลมีเดียมีผลต่อคติของเราอย่างไร

สิ่งที่งานวิจัยใหม่ๆ ค้นพบบ่อยครั้งน่าประหลาดใจ โดยเฉพาะสำหรับคนที่คุ้นชินกับคำตอบสมองไวจากบรรดา “นักเศรษฐศาสตร์” ในจอทีวีและตำราเรียนชั้นมัธยม งานวิจัยช่วยให้เห็นมุมมองใหม่ของประเด็นถกเถียงเหล่านั้น

โชคไม่ดีที่น้อยคนเชื่อใจนักเศรษฐศาสตร์มากพอจะตั้งใจฟังว่าเขากำลังบอกอะไร ก่อนหน้าการโหวตเบริกซิท เพื่อนร่วมงานของเราในอังกฤษพยายามเตือนสาธารณชนอย่างสุดความสามารถว่าเบริกซิทจะก่อความเสียหาย แต่พวกเขาารู้สึกได้ว่าไม่มีใครฟัง และก็คิดถูกแล้ว ไม่มีใครสนใจฟังพวกเขาหรอก ในช่วงต้นปี 2017 YouGov สำรวจความคิดเห็นในสหราชอาณาจักรโดยถามว่า “ในบรรดาคนอาชีพต่อไปนี้ ท่านเชื่อถือความเห็นของใครมากที่สุดเมื่อเขาพูดในเรื่องที่เขาเชี่ยวชาญ” พยาบาลมาเป็นอันดับหนึ่ง คนร้อยละ 84 ให้ความเชื่อถือ นักการเมืองรั้งท้ายด้วยตัวเลขคนเชื่อถือเพียงร้อยละ 5 (แม้แต่สมาชิกสภาท้องถิ่นยังได้มากกว่าที่ร้อยละ 20) นักเศรษฐศาสตร์ได้รองโหลที่ร้อยละ 25 นักพยากรณ์อากาศยังได้รับความเชื่อถือมากกว่าถึงสองเท่า⁶ ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง 2018 เราถามคนในสหรัฐอเมริกา 10,000 คนด้วยคำถามเดียวกัน (รวมถึงคำถามอื่นเกี่ยวกับความเห็นเรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งเรา

นำมาใช้ในหลายส่วนของหนังสือเล่มนี้⁷ เหมือนเดิม คนเพียงร้อยละ 25 เชื่อถือนักเศรษฐศาสตร์ในเรื่องที่พวกเขาเชี่ยวชาญ มีเพียงนักการเมืองเท่านั้นที่ต่ำกว่า

การขาดความเชื่อถือนี้สะท้อนความจริงที่ว่าฉันทามดีในวิชาชีพของนักเศรษฐศาสตร์ (เมื่อมีอยู่) บ่อยครั้งแตกต่างอย่างมีแบบแผนจากทัศนคติของคนทั่วไป วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ถามกลุ่มนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์แถวหน้าราว 40 คนอยู่เป็นประจำ ถึงทัศนคติต่อประเด็นสำคัญด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในหนังสือเล่มนี้เราจะกลับมาอ้างถึงโดยเรียกว่าชุดคำตอบไอจีเอ็มบี (The Initiative of Global Markets : IGM) เราเลือกคำถาม 10 ข้อจากชุดคำถามของไอจีเอ็มบีและผู้เข้าร่วมการวิจัยของเรา นักเศรษฐศาสตร์และผู้เข้าร่วมของเรามีความเห็นแย้งกันในประเด็นส่วนใหญ่ เช่น ทุกคนในฝั่งไอจีเอ็มบีไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอที่ว่า “การบังคับใช้พิกัดภาษีศุลกากรเหล็กกล้าและอะลูมิเนียมจะช่วยให้คนอเมริกันมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”⁸ ซึ่งพ้องกับความเห็นของผู้ตอบคำถามเราเพียง 1 ใน 3

โดยรวมแล้ว ผู้ตอบของเรามองโลกแง่ร้ายกว่านักเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 40 เห็นด้วยกับข้อเสนอที่ว่า “คลื่นผู้อพยพที่เข้าสู่ประเทศเยอรมนีในช่วงฤดูร้อน 2015 จะก่อผลดีทางเศรษฐกิจแก่เยอรมนีในช่วงทศวรรษหลังจากนี้” คนที่เหลือส่วนใหญ่ไม่แน่ใจ บ้างก็ไม่แสดงความเห็น (มีเพียงคนเดียวที่ไม่เห็นด้วย)⁹ ตรงกันข้ามกับผู้ตอบของเรา ซึ่งมีเพียง 1 ใน 4 เห็นด้วย และร้อยละ 35 ไม่เห็นด้วย ผู้ตอบของเรายังมีแนวโน้มคิดว่าการมาของหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์จะนำไปสู่การว่างงานในวงกว้าง และไม่ค่อยมีความคิดว่าพวกมันจะสร้างความมั่งคั่งส่วนเกินมากพอสำหรับชดเชยให้คนที่ตกงาน¹⁰

ที่เป็นเช่นนี้ ไม่ใช่เพราะนักเศรษฐศาสตร์เห็นดีเห็นงามกับผลลัพธ์ของการที่รัฐบาลไม่แทรกแซงระบบเศรษฐกิจมากกว่าคนทั่วไปเสมอ ก่อนหน้านี้นักศึกษาเปรียบเทียบความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์และคนอเมริกันทั่วไป 1,000 คน ในชุดคำถามเดียวกัน 20 คำถาม¹¹ และพบว่านักเศรษฐศาสตร์

สนับสนุนการขึ้นภาษีของรัฐบาลกลางมากกว่า (นักเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 97.4 สนับสนุน ขณะที่คนอเมริกันทั่วไปสนับสนุนร้อยละ 66) พวกเขายังเชื่อมั่นในนโยบายที่รัฐบาลนำมาใช้ (การอุ้มธนาคาร การอัดฉีดเงิน เป็นต้น) หลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2008 มากกว่าประชาชนทั่วไป ในทางตรงกันข้าม คนอเมริกันทั่วไปร้อยละ 67 แต่นักเศรษฐศาสตร์โดยอาชีพเพียงร้อยละ 39 เปอร์เซนต์ เห็นด้วยกับความคิดว่าซีอีโอของบริษัทใหญ่ๆ ได้รับเงินเดือนสูงเกินไป ข้อค้นพบสำคัญก็คือ โดยรวมแล้ว นักเศรษฐศาสตร์วิชาการคิดต่างจากคนอเมริกันทั่วไปมาก โดยรวมทั้ง 20 คำถาม จำนวนนักเศรษฐศาสตร์และคนอเมริกันทั่วไปที่เห็นด้วยกับข้อเสนอแต่ละเรื่อง มีช่วงต่างถึง 35 จุด

ยิ่งไปกว่านั้น ในสามคำถามซึ่งทัศนะของผู้เชี่ยวชาญกับคนทั่วไปต่างกันมาก การบอกคนทั่วไปว่านักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังคิดเห็นในประเด็นนั้นอย่างไร ก็ไม่ทำให้พวกเขาเปลี่ยนทัศนะแต่อย่างใด นักวิจัยจึงลองเปลี่ยนวิธีการถามสำหรับบางคนเขาเกริ่นว่า “ผู้เชี่ยวชาญแทบทุกคนเห็นพ้องว่า...” ก่อนเข้าสู่ตัวคำถาม ส่วนบางคนจะถามโดยตรง และคำตอบที่ได้ก็ไม่ได้แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ต่อคำถามว่าข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือทำให้คนทั่วไปมีความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือไม่ (นักเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 95 บอกว่าใช่) เมื่อทราบความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ ผู้คนร้อยละ 51 ตอบว่าใช่ และเมื่อไม่ทราบความเห็นก่อน ร้อยละ 46 ตอบว่าใช่ นับว่าแตกต่างกันน้อยมากจริงๆ ข้อค้นพบนี้บ่งชี้ว่าสาธารณชนส่วนใหญ่เลิกฟังความเห็นเรื่องเศรษฐกิจจากนักเศรษฐศาสตร์กันหมดแล้ว

เราไม่เคยเชื่อว่าเวลาที่นักเศรษฐศาสตร์และสาธารณชนมีความเห็นต่างกัน นักเศรษฐศาสตร์จะต้องเป็นฝ่ายถูกเสมอ พวกเราที่เป็นนักเศรษฐศาสตร์บ่อยครั้งจมอยู่กับแบบจำลองและระเบียบวิธีของเรา และบางครั้งก็ไม่ทันเห็นว่าเส้นแบ่งระหว่างวิทยาศาสตร์และความคิดความเชื่ออยู่ตรงไหน เราตอบคำถามเชิงนโยบายบนพื้นฐานของสมมติฐาน ซึ่งกลายเป็นธรรมชาติที่สองของเรา เพราะมันเป็นโครงคานในแบบจำลองที่เราศึกษา แต่นั่นไม่ได้

หมายความว่ามันถูกต้องเสมอไป กระนั้นเราก็มีความชำนาญพิเศษที่เป็นประโยชน์ซึ่งคนอื่นไม่มี เป้าหมาย (อันลุ่มลึกที่สุด) ของหนังสือเล่มนี้คือเพื่อแบ่งปันความชำนาญพิเศษบางประการ และเปิดวงเพื่อสานสนทนาขึ้นใหม่ ว่าด้วยประเด็นเร่งด่วนและแตกแยกที่สุดแห่งยุคสมัยของเรา

ก่อนอื่น เราต้องเข้าใจว่าอะไรบ่อนทำลายความเชื่อถือของในนักเศรษฐศาสตร์ คำตอบส่วนหนึ่งคือมีเศรษฐศาสตร์แย ๆ ให้เห็นอยู่รอบตัวคนที่เป็นตัวแทน “นักเศรษฐศาสตร์” ในการถกเถียงสาธารณะมักไม่ใช่คนกลุ่มเดียวกับทีมผู้เชี่ยวชาญไอจีเอ็มบีฐ ผู้ที่อ้างตนเป็นนักเศรษฐศาสตร์ในทีวีและในสื่ออื่นๆ เช่น หัวหน้าทีมเศรษฐกิจของธนาคารนี้ X หรือบริษัทนั้น Y (มียกเว้นในบางกรณี) โดยหลักแล้วเป็นโฆษกผู้คอยให้ข่าวเกี่ยวกับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของบริษัทตนเอง ซึ่งบ่อยครั้งหยิบยกตัวเลขนั้นขึ้นมาอ้างตามใจชอบ ยิ่งไปกว่านั้น พวกเขามีความเอนเอียงชนิดเดาได้ที่จะมองตลาดในแง่บวกเสมอ และนั่นก็คือภาพลักษณ์นักเศรษฐศาสตร์ในสายตาคนทั่วไป

โชคไม่ดีนัก จากภาพลักษณ์การแต่งกาย (ใส่สูทผูกไท) หรือลีลาการพูด (คัพท์แสงเยอะ) คนช่างจ้อในสื่อกับนักเศรษฐศาสตร์วิชาการก็ดูแยกกันไม่ค่อยออก ข้อแตกต่างสำคัญที่สุด บางทีอาจเป็นความกระตือรือร้นของคนเหล่านั้นที่จะประกาศหรือทำนาย ซึ่งยิ่งทำให้พวกเขาดูทรงภูมิอย่างช่วยไม่ได้ แต่อันที่จริงพวกเขาทำนายได้ค่อนข้างแย ส่วนหนึ่งเพราะมันแทบเป็นไปไม่ได้ที่จะทำนาย นั่นคือเหตุผลที่นักเศรษฐศาสตร์วิชาการส่วนใหญ่ไม่ชอบข้องเกี่ยวกับอนาคตวิทยา หน้าที่หนึ่งของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) คือการคาดการณ์ความเติบโตของเศรษฐกิจโลกในอนาคตอันใกล้ และอาจต้องต่อท้ายว่าโดยปราศจากความสำเร็จ แม้คณะทำงานจะเต็มไปด้วยนักเศรษฐศาสตร์หัวกะทิ นิตยสาร *Economist* คำนวณไว้ครั้งหนึ่งว่าการคาดการณ์ของไอเอ็มเอฟพลาดไปแค่ไหนในช่วงปี 2000 - 2014¹² สองปีให้หลังการคาดการณ์ (เช่นว่าอัตราการเติบโตปี 2014 ที่ทำนายไว้ในปี 2012) มีความผิดพลาดเฉลี่ยอยู่ที่ 2.8 จุดร้อยละ นั่น

ก็ดีกว่าที่ไอเอ็มเอฟจะเลือกบอกเป็นตัวเลขสุมระหว่าง - 2 ถึง 10 เปอร์เซนต์ ทุกปีอยู่น้อยหนึ่ง แต่ก็แย่พอๆ กับการคาดคะเนเป็นอัตราเติบโตตายตัวที่ร้อยละ 4 เปอร์เซนต์ เราคิดว่าอะไรที่ถกนี้ล่ะที่ผสมผลกลายเป็นความไม่เชื่อถือในเศรษฐศาสตร์

ปัจจัยสำคัญอีกข้อที่เป็นสาเหตุของช่องว่างของความเชื่อถืออยู่ที่ว่า นักเศรษฐศาสตร์วิชาการแทบไม่เคยให้เวลากับการอธิบายเหตุผลซับซ้อนที่อยู่เบื้องหลังบทสรุปที่ฟังคลุมเครือกว่าของตน หรืออธิบายว่าพวกเขาซึ่งนำหลักการตีความตัวเลือกที่เป็นไปได้มากมายจากข้อมูลหลักฐานอย่างไร อะไรคือจุดเชื่อม ซึ่งบ่อยครั้งอยู่คนละขอบเขตความรู้ที่พวกเขาเป็นโยงเข้าหากันเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นไปได้มากที่สุด แล้วมันเป็นไปได้แค่ไหน ควรนำไปใช้หรือไม่ หรือควรรอดูก่อน วัฒนธรรมสี่ทุกวันนี้โดยธรรมชาติแล้วไม่เปิดช่องแก่การอธิบายแบบเชื่อมโยงเหตุผลหรือการอธิบายแบบไม่ฟันธง เราสองคนมักต้องทะเลาะกับผู้ดำเนินรายการทีวีเพื่อจะขอร้องให้ครบถ้วน (บ่อยครั้งก็ถูกหั่นออกอยู่ดีเมื่อออกอากาศ) เราเข้าใจแล้วว่าทำไมนักเศรษฐศาสตร์วิชาการไม่ค่อยเต็มใจรับหน้าที่อธิบายอะไร เพราะมันต้องอาศัยความพยายามสูงเพื่อให้คนฟังเข้าใจอย่างถูกต้อง และเสียงเสมอที่จะฟังเหมือนคิดมาไม่จบหรือคำพูดที่คิดมารอบคอบแล้วก็อาจถูกบิดหรือตัดทอนจนกลายเป็นอื่น

แน่นอนว่ามีบางคนออกมาพูด แต่โดยมากมักเป็นคนที่มีมั่นใจในความเห็นที่สุด และมีความอดทนน้อยที่สุดที่จะข้องเกี่ยวกับงานชั้นดีในเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ บางคนก็ยึดติดกับทฤษฎีเก่าเกินกว่าจะให้ความสนใจกับข้อมูลที่ไม่ลงรอยกัน และร้ายหลักคิดเก่าๆ เหมือนมนตร์คาถา แม้มันจะถูกหักล้างไปนานแล้วก็ตาม และก็มีคนที่ชอบเยาะเย้ยถากถางเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ซึ่งบางครั้งก็สมควรจะโดนแล้ว แต่นั่นก็หมายความว่าพวกเขาไม่พูดถึงงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่ดีที่สุดในปัจจุบันอยู่ดี

ในความรู้สึกของเรา เศรษฐศาสตร์ที่ดีที่สุดมักเป็นเสียงที่โง่งมจางน้อยที่สุด โลกเรานั้นซับซ้อนและไม่แน่นอน จนสิ่งมีค่าที่สุดซึ่งนักเศรษฐศาสตร์แบ่งปันกัน มักไม่ใช่ข้อสรุปของตน แต่เป็นเส้นทางสู่ข้อสรุปนั้น เช่น

ข้อเท็จจริงที่พวกเขาารู้ วิธีที่ใช้อ่านข้อเท็จจริง ขั้นตอนการอนุมาน ต้นตอสาเหตุที่พวกเขายังไม่แน่ใจ เรื่องนี้สัมพันธ์กับความจริงที่ว่านักเศรษฐศาสตร์ไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์แบบนักฟิสิกส์ พวกเขาเป็นเรื่องที่แน่นอนตายตัวมาแล้วสู่น้อยมาก คนที่เคยดูการ์ตูนโทรทัศน์ชุด *The Big Bang Theory* รู้ว่านักฟิสิกส์ดูถูกวิศวกร นักฟิสิกส์ขบคิดเรื่องลึกซึ้ง ขณะที่วิศวกรเล่นกับวัสดุและตีรูปขึ้นร่างความคิด หรืออย่างน้อยก็เป็นสิ่งที่การตูนชุดดังกล่าวนำเสนอ หากมีการตูนล้อนักเศรษฐศาสตร์ออกมาสักชุด สงสัยว่าพวกเขาจะตำหนิว่าวิศวกรอยู่หลายชุม หรืออย่างน้อยก็บรรดาวิศวกรที่สร้างจรวด เราไม่เหมือนวิศวกร (อย่างน้อยก็วิศวกรที่เห็นใน *เดอะบิ๊กแบงทีโอรี*) เราไม่มีคนอย่างนักฟิสิกส์มาช่วยบอกได้ว่าจรวดจะทะยานพ้นแรงโน้มถ่วงโลกได้อย่างไร นักเศรษฐศาสตร์เหมือนช่างประปามากกว่า เราแก้ปัญหาโดยอาศัยส่วนผสมของความเข้าใจโดยสัญชาตญาณบนรากฐานทางวิทยาศาสตร์ การคาดเดาเล็กน้อยจากประสบการณ์ และการลองผิดลองถูกโดยแท้

นั่นหมายความว่านักเศรษฐศาสตร์มักจะผิดพลาด ในหนังสือเล่มนี้เราเองคงมีเรื่องพลาดอยู่ไม่น้อย ไม่ใช่แค่เรื่องอัตราความเติบโตซึ่งพลาดกันเป็นประจำ แต่ยังมีคำถามที่มีข้อจำกัดมากกว่า เช่น ภาษีคาร์บอนจะช่วยแก้ปัญหาภูมิอากาศโลกเปลี่ยนได้แค่ไหน ถ้ามีการขึ้นภาษีสูงมากเข้าเงินเดือนของผู้บริหารระดับสูงจะได้รับผลกระทบอย่างไร หรือว่ารายได้พื้นฐานถ้วนหน้าจะส่งผลต่อโครงสร้างการจ้างงานอย่างไร แต่นักเศรษฐศาสตร์ไม่ใช่คนกลุ่มเดียวที่ทำเรื่องผิดพลาด ใครๆ ก็พลาดกัน ความอันตรายคือการไม่ทำผิดพลาด แต่ลุ่มหลงทัศนะของตนจนมองไม่เห็นข้อเท็จจริง การจะก้าวไปข้างหน้าได้ สิ่งที่ต้องทำเสมอคือ ย้อนกลับไปดูข้อเท็จจริง ยอมรับข้อผิดพลาด และเดินทางต่อไป

นอกจากนี้เศรษฐศาสตร์ดีๆ อยู่มากมาย เศรษฐศาสตร์ที่ดีเริ่มต้นจากข้อเท็จจริงที่เป็นปัญหา การคาดเดาโดยอาศัยสิ่งที่เรารู้เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และทฤษฎีที่ใช้กันได้ แล้วทดสอบการคาดเดาด้วยข้อมูล ปรับ (หรือเปลี่ยนแบบถอนรากถอนโคน) วิธีตีโจทย์โดยอาศัยข้อมูลชุดใหม่เป็นฐาน

แล้วท้ายที่สุด หากโชคช่วยเราก็จะได้คำตอบ ในแง่นี้ งานของเราคล้ายกันมากกับการวิจัยทางการแพทย์ ผลงานชิ้นเยี่ยมของลีทัตตะ มุกเคอร์จีเกี่ยวกับการต่อสู้กับโรคมาเรียม *The Emperor of All Maladies* เล่าถึงการผสมผสานการคาดเดาอย่างมีเหตุมีผลกับการทดสอบอย่างรอบคอบ และการปรับหลายครั้งหลายหน ก่อนที่ยาชนิดใหม่จะออกสู่ท้องตลาด¹³ งานส่วนใหญ่ของนักเศรษฐศาสตร์ก็คล้ายกัน เช่นเดียวกับการแพทย์ เราไม่เคยแน่ใจว่าเราพบแล้วซึ่งความจริง เราเพียงมีศรัทธาในคำตอบมากพอที่จะเดินตามมัน โดยรู้ว่าอาจต้องเปลี่ยนความคิดในเวลาต่อมา และคล้ายกับการแพทย์ตรงที่งานของเราไม่ได้จบลงพร้อมกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการสรุปความคิดหลัก เพราะกระบวนการขยายผลจากความคิดไปสู่โลกความเป็นจริงกำลังจะเริ่มขึ้น

ในระดับหนึ่ง เราสามารถมองหนังสือเล่มนี้เป็นเหมือนรายงานจากหลังแนวรบซึ่งการวิจัยเกิดขึ้น : เศรษฐศาสตร์ที่ดีที่สุดของวันนี้บอกอะไรเราเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานที่กำลังโจมตีเราในระยะประชิด เราอธิบายว่านักเศรษฐศาสตร์ที่ดีที่สุดในยุคนี้คิดอย่างไรกับโลก ไม่แต่เพียงข้อสรุปหากพูดด้วยว่าพวกเขาพบข้อสรุปนั้นอย่างไร นับจากการสังเคราะห์ข้อเท็จจริงออกจากความคิดฝัน สมมติฐานบ้าบิ่นและผลลัพธ์หนักแน่น สิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่รู้

ทั้งหมดนี้ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างรอบด้านว่ามนุษย์ต้องการอะไร และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีประกอบด้วยอะไร นักเศรษฐศาสตร์มีแนวโน้มจะมองความอยู่ดีมีสุขในมุมที่แคบเกินไป แคร้ายได้บางแบบหรือการอุปโภคบริโภค ทว่าเพื่อจะมีชีวิตอึดเต็ม เราต่างต้องการมากกว่านั้น ความเคารพของชุมชน ความสุขสบายของครอบครัวและมิตรสหาย ศักดิ์ศรี ความเบาใจ ความรื่นรมย์ การเพ่งความสนใจแต่ร้ายได้เพียงอย่างเดียวไม่ได้เป็นแค่การลัดช่องเอาสะดวก แต่มันยังเป็นแว่นมดเบี้ยวซึ่งบ่อยครั้งก็พานักเศรษฐศาสตร์ฉลาดๆ ให้หลงทาง พาให้ผู้กำหนดนโยบายตัดสินใจผิดพลาด

และทำให้พวกเราหลายต่อหลายคนยึดโยงกับเรื่องผิดๆ มันทำให้เราหลงคิดว่าโลกทั้งใบจึงจะตะครุบงานดีเงินงามของเรา และหมกมุ่นกับการฟื้นฟูชาติตะวันตกกลับสู่อดีตอันรุ่งโรจน์ของการเติบโตรวดเร็วทางเศรษฐกิจ มันทำให้เราหวาดระแวงคนจนแบบเข้ากระดูกดำ และก็กลัวว่าจะตกที่นั่งเดียวกับพวกเขา มันยังทำให้การแลกระหว่างความเติบโตทางเศรษฐกิจและความอยู่รอดของดาวพระเคราะห์ใบนี้ดู “ขาวดำ” ยิ่ง

บทสนทนาที่เข้าท่ากว่าต้องเริ่มด้วยการยอมรับความปรารถนาเบื้องต้นของมนุษย์เรื่องศักดิ์ศรีและการติดต่อสื่อสาร ไม่ทำเหมือนว่ามันเป็นเรื่องเสียเวลา แต่มองว่าเป็นหนทางที่ดีกว่าแก่การเข้าใจซึ่งกันและกัน และเลิกเห็นอีกฝ่ายเป็นชั่วตรงข้ามที่ดื้อรั้นเกินเยียวยา ในหนังสือเล่มนี้ เราเสนอให้คืนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สู่ศูนย์กลาง หันมาทบทวนความจำเป็นลำดับต้นทางเศรษฐกิจ และวิธีที่สังคมจะเอาใจใส่เพื่อนมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่พวกเขาต้องการ

กล่าวเช่นนี้แล้ว ในแต่ละประเด็นที่รวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ หรืออาจจะทั้งหมด คุณก็อาจจะมิข้อสรุปที่แตกต่างออกไป เราหวังว่าคุณจะไม่รีบคล้อยตามเรา แต่นำวิธีการของเราไปปรับใช้บ้าง รวมทั้งรู้สึกร่วมกับเราในความหวังและความกลัว เพื่อว่าบางทีเราจะได้หันหน้ามาพูดคุยกันอย่างแท้จริง